اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

કિતાબ પઢને કી દુઆ

અઝ : શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી, હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ **મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી ર-ઝવી** دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه

દીની કિતાબ યા ઈસ્લામી સબક પઢને સે પહલે ઝૈલ મેં દી હુઈ દુઆ પઢ લીજિયે اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ જો કુછ પઢેંગે યાદ રહેગા. દુઆ યેહ હૈ :

اَللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَانْشُرْ
عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَام

તરજમા : ઐ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! હમ પર ઈલ્મો હિક્મત કે દરવાઝે ખોલ દે ઔર હમ પર અપની રહમત નાઝિલ ફરમા ! ઐ અ-ઝમત ઔર બુઝુર્ગી વાલે !

(اَلْمُستطرَف ج١ ص٤٠ دارالفکر بیروت)

નોટ : અવ્વલ આખિર એક એક બાર દુરૂદ શરીફ પઢ લીજિયે.

તાલિબે ગમે મદીના
વ બકીઅ
વ મગ્ફિરત
13 શવ્વાલુલ મુકર્રમ 1428

કિયામત કે રોઝ હસરત

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **:** સબ સે ઝિયાદા હસરત કિયામત કે દિન ઉસ કો હોગી જિસે દુન્યા મેં ઈલ્મ હાસિલ કરને કા મૌકઅ મિલા મગર ઉસ ને હાસિલ ન કિયા ઔર ઉસ શખ્સ કો હોગી જિસ ને ઈલ્મ હાસિલ કિયા ઔર દૂસરોં ને તો ઉસ સે સુન કર નફ્અ ઉઠાયા લેકિન ઉસ ને ન ઉઠાયા (યા'ની ઈસ પર અમલ ન કિયા). (تاریخِ دمشق لابن عساکر، ج ٥١ ص ١٣٨ دار الفکر بیروت)

કિતાબ કે ખરીદાર મુ-તવજ્જેહ હોં

કિતાબ કી તબાઅત મેં નુમાયાં ખરાબી હો યા સફ્હાત કમ હોં યા બાઇન્ડિંગ મેં આગે પીછે હો ગએ હોં તો મક-ત-બતુલ મદીના સે રુજૂઅ ફરમાઇયે.

www.dawateislami.net

મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઈસ્લામી)

યેહ રિસાલા (**મિસ્વાક શરીફ કે ફઝાઈલ**)

શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ **મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી** ર-ઝવી ઝિયાઈ دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه ને **ઉર્દૂ** ઝબાન મેં તહરીર ફરમાયા હૈ. મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઈસ્લામી) ને ઈસ રિસાલે કો **ગુજરાતી** રસ્મુલ ખત મેં તરતીબ દે કર પેશ કિયા હૈ ઔર **મક-ત-બતુલ મદીના** સે શાએઅ કરવાયા હૈ.

ઈસ રિસાલે કો ગુજરાતી રસ્મુલ ખત મેં તરતીબ દેતે હુએ દર્જે ઝૈલ મુઆ-મલાત કો પેશે નઝર રખને કી કોશિશ કી ગઈ હૈ :

(1) જહાં જહાં તલફ્ફુઝ કે બિગડને કા અન્દેશા થા વહાં તલફ્ફુઝ કી દુરુસ્ત અદાએગી કે લિયે જુમ્લોં મેં ડેશ (-) ઔર સાકિન હર્ફ કે નીચે ખોડા (્) લગાને કા એહતિમામ કિયા ગયા હૈ.

(2) ઉર્દૂ મેં લફ્ઝ કે બીચ મેં જહાં ع સાકિન આતા હૈ ઉસ કી જગહ ગુજરાતી મેં સિંગલ ઇન્વર્ટેડ કોમા (') ઈસ્તિ'માલ કિયા હૈ. મ-સલન دَعْوت، اِستعمال (દા'વત, ઈસ્તિ'માલ) વગૈરા.

ઈસ રિસાલે મેં અગર કિસી જગહ કમી બેશી યા ગ-લતી પાએં તો મજલિસે તરાજિમ કો (બ ઝરીઅએ મક્તૂબ, E-mail યા SMS) મુત્તલઅ ફરમા કર સવાબ કમાઈયે.

હુરૂફ કી પહચાન

ફ = پھ	પ = پ	ભ = بھ	બ = ب	અ = ا
સ = ث	ઠ = ٹھ	ટ = ٹ	થ = تھ	ત = ت
હ = ح	છ = چھ	ચ = چ	ઝ = جھ	જ = ج
ઢ = ڈھ	ડ = ڈ	ધ = دھ	દ = د	ખ = خ
ઝ = ژ	ઢ = ڑھ	ડ = ڑ	ર = ر	ઝ = ذ
ઝ = ض	સ = ص	શ = ش	સ = س	ઝ = ز
ફ = ف	ગ = غ	અ = ع	ઝ = ظ	ત = ط
ઘ = گھ	ગ = گ	ખ = کھ	ક = ک	ક = ق
હ = ھ	વ = و	ન = ن	મ = م	લ = ل
ઈ = اِی / ئِ	ઇ = اِ	ઐ = اَے	એ = ے	ય = ی

રાબિતા : મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઈસ્લામી)

મક-ત-બતુલ મદીના, સિલેક્ટેડ હાઉસ, અલિફ કી મસ્જિદ કે સામને,

તીન દરવાઝા, અહમદઆબાદ-1, ગુજરાત, ઈન્ડિયા

MO. 9374031409 E-mail : translationmaktabhind@dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

મિસ્વાક શરીફ કે ફઝાઇલ

(મઅ 10 હિકાયાત વ રિવાયાત)

શૈતાન લાખ સુસ્સતી દિલાએ મગર યેહ રિસાલા (21 સફહાત) મુકમ્મલ પઢ લીજિયે اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ આપ મિસ્વાક કે શૈદાઈ હો જાએંગે.

દુરૂદે પાક કી ફઝીલત

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દિન મેં 50 બાર દુરૂદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મૈં ઉસ સે હાથ મિલાઊંગા.

(ابن بشکوال ص ۹۰ حدیث ۹۰)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

કબ મિસ્વાક કા સવાબ નહીં મિલેગા !

આ'માલ કા દારો મદાર નિય્યતોં પર હૈ : અચ્છી નિય્યત ન હો તો સવાબ નહીં મિલતા. લિહાઝા **મિસ્વાક** કરતે વક્ત યેહ નિય્યત કર લીજિયે : "સુન્નત કા સવાબ કમાને કે લિયે **મિસ્વાક** કરૂંગા ઔર ઇસ કે ઝરીએ ઝિક્રો દુરૂદ વ તિલાવતે કુરઆન કે લિયે મુંહ કી સફાઈ કરૂંગા."

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરૂદે પાક પઢા **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર દસ રહમતેં નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (مسلم)

"મિસ્વાક સુન્નત હૈ" કે દસ હુરૂફ કી નિસ્બત સે મિસ્વાક કે મુ-તઅલ્લિક 10 ફરામીને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

《1》 **મિસ્વાક** કર કે **દો**[2] રક્અતેં પઢના બિગૈર **મિસ્વાક** કી 70 રક્અતોં સે અફઝલ હૈ[1] 《2》 **મિસ્વાક** કે સાથ નમાઝ પઢના બિગૈર **મિસ્વાક** કે નમાઝ પઢને સે 70 ગુના અફઝલ હૈ[2] 《3》 ચાર ચીઝેં રસૂલોં કી સુન્નત હૈં : (1) ઈત્ર લગાના (2) નિકાહ કરના (3) **મિસ્વાક** કરના ઔર (4) હયા કરના[3] 《4》 **મિસ્વાક** કરો ! **મિસ્વાક** કરો ! મેરે પાસ **પીલે દાંત** લે કર ન આયા કરો[4] 《5》 **મિસ્વાક** મેં મૌત કે સિવા હર મરઝ સે શિફા હૈ[5] 《6》 અગર મુઝે અપની ઉમ્મત કી મશક્કત વ દુશ્વારી કા ખયાલ ન હોતા તો મૈં ઈન કો હર વુઝૂ કે સાથ **મિસ્વાક** કરને કા હુક્મ દેતા[6] 《7》 **મિસ્વાક** કા ઈસ્તિ'માલ અપને લિયે લાઝિમ કર લો ક્યૂંકે ઈસ મેં મુંહ કી સફાઈ હૈ ઔર યેહ રબ તઆલા કી રિઝા કા સબબ હૈ[7] 《8》 વુઝૂ નિસ્ફ (યા'ની આધા) ઈમાન હૈ, ઔર **મિસ્વાક** કરના નિસ્ફ (યા'ની આધા) વુઝૂ હૈ[8] 《9》 બન્દા જબ **મિસ્વાક** કર લેતા હૈ ફિર નમાઝ કો ખડા હોતા હૈ તો ફિરિશ્તા ઉસ કે પીછે ખડા હો કર કિરાઅત સુનતા હૈ, ફિર ઉસ સે કરીબ હોતા હૈ યહાં તક કે અપના મુંહ ઉસ કે મુંહ પર રખ દેતા હૈ[9] 《10》 "જિસ શખ્સ ને જુમુઅે કે દિન ગુસ્લ કિયા ઔર **મિસ્વાક** કી, ખુશ્બૂ લગાઈ, ઉમ્દા કપડે પહને,

مدینہ

۱: اَلتَّرغِیب وَالتَّرہِیب ج۱ص۱۰۲ حدیث۱۸ ۲: شعب الایمان ج۳ص۲۶ حدیث۲۷۷٤ ۳: مُسنَدِ احمد بن حنبل ج۹ص۱٤۷ حدیث۲۳٦٤۱ ٤: جَمْعُ الْجَوامِع ج۱ص۳۸۹ حدیث۲۸۷۵ ۵: جامعِ صغیر ص۲۹۷ حدیث٤۸٤۰ ٦: بُخاری ج۱ص٦۳۷ ۷: مُسنَدِ احمد بن حنبل ج۲ص٤۳۸ حدیث۵۸٦۹ ۸: مُصَنَّف ابنِ اَبی شیبه ج۱ص۱۹۷ حدیث۲۲ ۹: البحر الزخار ج۲ص۲۱٤ حدیث:٦۰۳

www.dawateislami.net

ફિર મસ્જિદ મેં આયા ઔર લોગોં કી ગરદનોં કો નહીં ફલાંગા, બલ્કે નમાઝ પઢી ઔર ઇમામ કે આને કે બા'દ (યા'ની ખુત્બે મેં ઔર) નમાઝ સે ફારિગ હોને તક ખામોશ રહા તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ કે તમામ ગુનાહોં કો જો ઉસ પૂરે હફ્તે મેં હુએ થે, મુઆફ ફરમા દેતા હૈ.''

(مُسندِ احمد بن حنبل ج٤ ص١٦٢ حدیث١١٧٦٨)

મિસ્વાક કરને સે હાફિઝા તેઝ હોતા હૈ

અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા كَرَّمَ اللهُ تَعَالٰى وَجْهَهُ الْكَرِيْم ફરમાતે હૈં : તીન ચીઝેં હાફિઝા તેઝ કરતીં ઔર બલ્ગમ દૂર કરતી હૈં : (1) **મિસ્વાક** (2) રોઝા ઔર (3) કુરઆને કરીમ કી તિલાવત. (اِحیاءُ العلوم ج١ ص٣٦٤)

મરતે વક્ત કલિમા નસીબ હોગા

દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી કિતાબ **બહારે શરીઅત** જિલ્દ અવ્વલ સફહા 288 પર હૈ : મશાઇખે કિરામ (رَحِمَهُمُ اللهُ السَّلَام) ફરમાતે હૈં : ''**જો શખ્સ મિસ્વાક કા આદી હો મરતે વક્ત ઉસે કલિમા પઢના નસીબ હોગા** ઔર જો **અફયૂન** ખાતા હો, મરતે વક્ત ઉસે કલિમા નસીબ ન હોગા.''

અક્લ બઢાને વાલે આ'માલ

હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ શાફેઈ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِى ફરમાતે હૈં : ચાર ચીઝેં અક્લ બઢાતી હૈં : ﴾1﴿ ફુઝૂલ બાતોં સે પરહેઝ ﴾2﴿ **મિસ્વાક** કા ઇસ્તિ'માલ ﴾3﴿ સુ-લહા યા'ની નેક લોગોં કી સોહબત ઔર ﴾4﴿ અપને ઇલ્મ પર અમલ કરના. (حَیاۃُ الحَیَوان لِلدَّمِیری ج٢ ص١٦٦)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર દસ મરતબા દુરૂદે પાક પઢે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ પર સો રહમતેં નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (طبرانی)

સરકાર صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કબ કબ મિસ્વાક ફરમાતે !

હર નમાઝ કે લિયે મિસ્વાક

હઝરતે સય્યિદુના ઝૈદ બિન ખાલિદ જુ-હની رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ ફરમાતે હૈં : **રસૂલુલ્લાહ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم અપને ઘર સે કિસી ભી નમાઝ કે લિયે ઉસ વક્ત તક બાહર તશરીફ ન લાતે, જબ તક **મિસ્વાક** ન ફરમા લેતે. (اَلْمُعْجَمُ الْکَبِیر لِلطَّبَرانی ج۵ص۲۰٤حدیث۵۲٦۱)

સોને સે ઉઠ કર મિસ્વાક કરના સુન્નત હૈ

હઝરતે સય્યિ-દતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہَا સે રિવાયત હૈ કે સરવરે કાએનાત صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે પાસ રાત કો વુઝૂ કા પાની ઔર **મિસ્વાક** રખી જાતી થી, જબ આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم રાત મેં ઉઠતે તો પહલે કઝાએ હાજત કરતે ફિર **મિસ્વાક** ફરમાતે. (ابوداؤد ج۱حدیث۵٦) **હઝરતે** સય્યિ-દતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہَا સે રિવાયત હૈ કે સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم જબ કભી રાત યા દિન મેં સો કર બેદાર હોતે તો વુઝૂ સે પહલે **મિસ્વાક** ફરમાતે થે. (ایضاً حدیث۵۷)

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઇયો ! સો કર ઉઠને કે બા'દ **મિસ્વાક** કરના સુન્નત હૈ, સોને કી હાલત મેં હમારે પેટ સે ગન્દી હવાએં મુંહ કી તરફ ચઢ જાતી હૈં, જિસ કી વજહ સે મુંહ મેં બદબૂ ઔર ઝાએકે મેં તબ્દીલી હો જાતી હૈ. ઇસ સુન્નત કી બ-ર-કત સે મુંહ સાફ હો જાતા હૈ.

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ابن سنی)

ઘર મેં દાખિલ હો કર સબ સે પહલા કામ

હઝરતે શુરૈહ બિન હાની قُدِّسَ سِرُّهُ النُّوْرَانِی ફરમાતે હૈં કે મૈં ને હઝરતે આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهَا સે પૂછા : સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم જબ ઘર મેં દાખિલ હોતે તો સબ સે પહલે ક્યા કામ કરતે થે ? ફરમાયા : **મિસ્વાક.** (مُسلم ص۱۵۲ حدیث۲۵۳)

રોઝે મેં મિસ્વાક

હઝરતે સય્યિદુના આમિર બિન રબીઆ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُمَا સે રિવાયત હૈ : "રસૂલે પાક صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કો મૈં ને બે શુમાર બાર **રોઝે** મેં **મિસ્વાક** કરતે દેખા." (تِرمِذی ج ۲ ص ۱۷۶ حدیث۷۲۵)

રોઝે મેં મિસ્વાક કે બા'ઝ મ-દની ફૂલ

બહારે શરીઅત જિલ્દ અવ્વલ સફહા 997 પર હૈ : **રોઝે** મેં **મિસ્વાક** કરના મકરૂહ નહીં બલ્કે જૈસે ઔર દિનોં મેં સુન્નત હૈ વૈસે હી **રોઝે** મેં ભી સુન્નત હૈ, **મિસ્વાક** ખુશ્ક હો યા તર, અગર્ચે પાની સે તર કી હો, ઝવાલ સે પહલે કરેં યા બા'દ, કિસી વક્ત ભી મકરૂહ નહીં. અક્સર લોગોં મેં મશ્હૂર હૈ કે દો પહર કે બા'દ રોઝાદાર કે લિયે **મિસ્વાક** કરના મકરૂહ હૈ યેહ હમારે મઝ્હબે હ-નફિય્યા કે ખિલાફ હૈ. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 997) અગર **મિસ્વાક** ચબાને સે રેશે છૂટેં યા મઝા મહસૂસ હો તો ઐસી **મિસ્વાક** રોઝે મેં નહીં કરના ચાહિયે.

(ફતાવા ર-ઝવિય્યા મુખર્રજા, જિ. 10, સ. 511)

વિસાલે ઝાહિરી સે પહલે મિસ્વાક

હઝરતે સય્યિ-દતુના આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهَا ફરમાતી

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર સુબ્હ વ શામ દસ દસ બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસે કિયામત કે દિન મેરી શફાઅત મિલેગી. (مجمع الزوائد)

હૈં કે બ વક્તે વિસાલે ઝાહિરી (યા'ની ઝાહિરી વફાત) મૈં ને દરયાફ્ત કિયા કે આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે લિયે **મિસ્વાક** લૂં ? આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને સરે અક્દસ કે ઈશારે સે ફરમાયા : "હાં." ચુનાન્ચે મૈં ને (અપને સગે ભાઈ) હઝરતે અબ્દુર્રહમાન رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ સે **મિસ્વાક** લે કર આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો પેશ કી. આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઈસ્તિ'માલ કરના ચાહી લેકિન **મિસ્વાક** સખ્ત થી, ઈસ લિયે મૈં ને અર્ઝ કી : નર્મ કર દૂં ? આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને સરે મુબારક કે ઈશારે સે ફરમાયા : "હાં." ચુનાન્ચે મૈં ને દાંતોં સે ચબા કર નર્મ કર કે સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો પેશ કર દી. આપ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઉસ કો દાંતોં પર ફૈરના શુરૂઅ કિયા.

(بخاری ج۱،ص۳۰۸،۱۵۷،حدیث۸۹۰، ۴۴۴۹ ملخّصاً)

મુસાફિર કો 8 ચીઝેં અપને સાથ રખના સુન્નત હૈ

મેરે આકા આ'લા હઝરત, **ઈમામ અહમદ રઝા ખાન** عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الرَّحْمٰن કે વાલિદે માજિદ રઈસુલ મુ-તકલ્લિમીન હઝરત મૌલાના નકી અલી ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان લિખતે હૈં : વોહ જનાબ (યા'ની નબિય્યે કરીમ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم) સફર મેં ﴾1﴿ **મિસ્વાક** ઔર ﴾2﴿ સુરમાદાન ઔર ﴾3﴿ આઈના ઔર ﴾4﴿ શાના (યા'ની કંઘા) ઔર ﴾5﴿ કૈંચી ઔર ﴾6﴿ સૂઈ ﴾7﴿ ધાગા અપને સાથ રખતે. (અન્વારે જમાલે મુસ્તફા, સ. 160) એક દૂસરી રિવાયત મેં ﴾8﴿ "તેલ" કે અલ્ફાઝ (ભી) નક્લ હુએ હૈં.

(سُبُلُ الْهُدٰی ج۷ ص۳۴۷)

www.dawateislami.net

ખાને સે પહલે મિસ્વાક

હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** બિન ઉમર رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُمَا ખાના ખાને સે પહલે **મિસ્વાક** કર લિયા કરતે થે. (مُصَنَّف ابن اَبی شَیْبہ ج۱ص۱۹۷)

દાંતોં કા પીલાપન દૂર કરને કા નુસ્ખા

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ ફરમાતે હૈં : "ખાને કે બા'દ **મિસ્વાક** કરના દાંતોં કા પીલાપન દૂર કરતા હૈ."

(الکامل فی ضعفاء الرجال ج٤ص١٢٣)

80 ફીસદ અમરાઝ કે અસ્બાબ

માહિરીન કી તહકીક કે મુતાબિક "80 ફીસદ અમરાઝ મે'દે (યા'ની પેટ) ઔર દાંતોં કી ખરાબી સે પૈદા હોતે હૈં." ઉમૂમન દાંતોં કી સફાઈ કા ખયાલ ન રખને કી વજહ સે મસૂઢોં મેં તરહ તરહ કે જરાસીમ પરવરિશ પાતે ફિર મે'દે મેં જાતે ઔર તરહ તરહ કે અમરાઝ કા સબબ બનતે હૈં.

મિસ્વાક કે તિબ્બી ફાએદે

۞ અમરીકા કી એક મશ્હૂર કમ્પની કી તહકીકાત કે મુતાબિક **મિસ્વાક** મેં નુક્સાન દેને વાલે બેક્ટેરિયા (Bacteria) કો ખત્મ કરને કી સલાહિય્યત કિસી ભી દૂસરે તરીકે કી નિસ્બત 20 ફીસદ ઝિયાદા હૈ ۞ સ્વીડન કે સાઇન્સ દાનોં કી એક તહકીક કે મુતાબિક **મિસ્વાક** કે રેશે બેક્ટેરિયા કો છૂએ બિગૈર બરાહે રાસ્ત (Direct) ખત્મ કર દેતે હૈં ઔર દાંતોં કો કઈ બીમારિયોં સે બચાતે હૈં ۞ યૂ.એસ. નેશ્નલ લાયબ્રેરી

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરૂદ શરીફ પઢેગા મૈં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (جمع الجوامع)

ઑફ મેડીસિન (U.S. National Library of Medicine) કી શાએઅ શુદા તહકીક મેં યેહ બતાયા ગયા હૈ કે અગર **મિસ્વાક** કો સહીહ તૌર પર ઈસ્તિ'માલ કિયા જાએ તો યેહ દાંતોં ઔર મુંહ કી સફાઈ નીઝ મસૂઢોં કી સિહ્હત કા બેહતરીન ઝરીઆ હૈ ۞ એક તહકીક કે મુતાબિક જો લોગ **મિસ્વાક** કે આદી હૈં ઉન કે મસૂઢોં સે ખૂન આને કી શિકાયાત બહુત કમ હોતી હૈં ۞ એટલાન્ટા અમરીકા મેં દાંતોં સે મુ-તઅલ્લિક હોને વાલી એક નિશસ્ત મેં બતાયા ગયા કે **મિસ્વાક** મેં ઐસે માદ્દે (Substances) હોતે હૈં જો દાંતોં કો કમઝોરી સે બચાતે હૈં ઔર વોહ તમામ દવાએં જો દાંતોં કી સફાઈ મેં ઈસ્તિ'માલ હોતી હૈં, ઉન સબ સે ઝિયાદા ફાએદા મન્દ **મિસ્વાક** હૈ ۞ **મિસ્વાક** દાંતોં પર જમી હુઈ મૈલ કી તહ કો ખત્મ કરતી હૈ ۞ **મિસ્વાક** દાંતોં કો ટૂટ ફૂટ સે બચાતી હૈ ۞ દાઈમી નઝલા વ ઝુકામ કે ઐસે મરીઝ જિન કા બલ્ગમ ન નિકલતા હો, જબ વોહ **મિસ્વાક** કરતે હૈં તો બલ્ગમ નિકલને લગતા હૈ ઔર યૂં મરીઝ કા દિમાગ હલકા હોના શુરૂઅ હો જાતા હૈ ۞ પેથૉલોજિસ્ટ્સ (Pathologists) કે તજરિબે ઔર તહકીક સે યેહ બાત સાબિત હુઈ હૈ કે દાઈમી નઝલે કે લિયે **મિસ્વાક** બેહતરીન ઈલાજ હૈ.

મિસ્વાક સે મે'દે કી તેઝાબિયત ઔર મુંહ કે છાલે કા ઇલાજ

મુંહ કે બા'ઝ કિસ્મ કે છાલે મે'દે કી ગરમી ઔર તેઝાબિયત કી વજહ સે હોતે હૈં. ઈન મેં એક કિસ્મ ઐસી ભી હૈ જિસ કે જરાસીમ ફૈલતે હૈં, ઈસ કે લિયે **તાઝા મિસ્વાક** મુંહ મેં મલેં ઔર ઈસ કા બનને

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم **:** જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા ઉસ ને જન્નત કા રાસ્તા છોડ દિયા. (طبرانی)

વાલા લુઆબ (યા'ની થૂક) ભી ખૂબ મલેં. اِنْ شَآءَاللہ عَزَّوَجَلَّ મરઝ દૂર હો જાએગા. બા'ઝ લોગ શિકાયત કરતે હૈં કે દાંત પીલે પડ ગએ હૈં યા દાંતોં સે સફેદી કા અસ્તર ઉતર ગયા હૈ. ઐસે લોગોં કે લિયે **મિસ્વાક** કે નએ રેશે મુફીદ હૈં, નીઝ દાંતોં કી ઝર્દી (યા'ની પીલાપન) ખત્મ કરને કે લિયે ભી ફાએદે મન્દ હૈં. **મિસ્વાક** તઅફ્ફુન (યા'ની બદબૂ) કો દફ્અ (યા'ની દૂર) ઔર મુંહ કે જરાસીમ કા ખાતિમા કરતી હૈ, જિસ સે ઇન્સાન બે શુમાર અમરાઝ સે બચ સકતા હૈ.

મિસ્વાક કી દુઆ

બા'ઝ ફુ-કહાએ કિરામ رَحِمَھُمُ اللّٰہُ السَّلَام ફરમાતે હૈં **: મિસ્વાક** કે વક્ત યેહ દુઆ પઢે :

(1) اَللّٰھُمَّ بَیِّضْ بِہٖ اَسْنَانِیْ، وَشُدَّ بِہٖ لِثَاتِیْ، وَثَبِّتْ بِہٖ لَھَاتِیْ، وَبَارِکْ لِیْ فِیْہِ، یَا اَرْحَمَ الرّٰحِمِیْنَ۔[1]

(2) اَللّٰھُمَّ طَھِّرْ فَمِیْ، وَنَوِّرْ قَلْبِیْ، وَطَھِّرْ بَدَنِیْ، وَحَرِّمْ جَسَدِیْ عَلَی النَّارِ، وَاَدْخِلْنِیْ بِرَحْمَتِکَ فِیْ عِبَادِکَ الصّٰلِحِیْنَ۔[2]

---

1. તરજમા : ઐ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! ઇસ કે ઝરીએ મેરે દાંતોં કો સફેદ, મસૂઢોં કો મઝબૂત ઔર હલ્ક કો તાકત વર ફરમા દે ઔર મેરે લિયે ઇસ મેં બ-ર-કત અતા ફરમા, ઐ સબ મેહ્‌રબાનોં સે બઢ કર મેહ્‌રબાન. (شَرحُ الْمُھَذَّب لِلنَّوَوِی ج۱ ص۲۸۳ مُلَخَّصاً)

2. તરજમા : ઐ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! મેરે મુંહ કો સાફ સુથરા, દિલ કો રોશન, બદન કો પાક ઔર મેરે જિસ્મ કો જહન્નમ પર હરામ ફરમા દે ઔર મુઝે અપની રહમત સે અપને નેક બન્દોં મેં શામિલ ફરમા. (عُمْدَۃُ القاری ج۵ ص۳۱ تَحتَ الحدیث۸۸۷)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઇસ હૈ. (ابو يعلى)

મ-દની ફૂલ : ચાહેં તો દોનોં દુઆએં પઢિયે યા કોઈ એક દુઆ પઢ લીજિયે.

“મિસ્વાક કરના સુન્નત હૈ” કે ચૌદહ હુરૂફ કી નિસ્બત સે મિસ્વાક કે 14 મ-દની ફૂલ

۞ **મિસ્વાક** પીલૂ યા ઝૈતૂન યા નીમ વગૈરા કડવી લકડી કી હો ۞ **મિસ્વાક** કી મોટાઈ છુંગ્લિયા યા'ની છોટી ઉંગલી કે બરાબર હો ۞ **મિસ્વાક** એક બાલિશ્ત સે ઝિયાદા લમ્બી ન હો વરના ઉસ પર શૈતાન બૈઠતા હૈ ۞ ઇસ કે રેશે નર્મ હોં, કે સખ્ત રેશે દાંતોં ઔર મસૂઢોં કે દરમિયાન ખલા (GAP) કા બાઇસ બનતે હૈં ۞ **મિસ્વાક** તાઝા હો તો ખૂબ (યા'ની બેહતર) વરના કુછ દેર પાની કે ગિલાસ મેં ભિગો કર નર્મ કર લીજિયે ۞ તબીબોં કા મશ્વરા હૈ કે **મિસ્વાક** કે રેશે રોઝાના કાટતે રહિયે.

મિસ્વાક કરને કા તરીકા

۞ દાંતોં કી ચૌડાઈ મેં **મિસ્વાક** કીજિયે ۞ જબ ભી **મિસ્વાક** કરની હો કમ અઝ કમ તીન બાર કીજિયે, હર બાર ધો લીજિયે ۞ **મિસ્વાક** સીધે હાથ મેં ઇસ તરહ લીજિયે કે છુંગ્લિયા યા'ની છોટી ઉંગલી ઉસ કે નીચે ઔર બીચ કી તીન ઉંગ્લિયાં ઊપર ઔર અંગૂઠા સિરે પર હો, પહલે સીધી તરફ કે ઊપર કે દાંતોં પર ફિર ઉલટી તરફ કે ઊપર કે દાંતોં પર ફિર સીધી તરફ નીચે ફિર ઉલટી તરફ નીચે **મિસ્વાક** કીજિયે ۞ મુઠ્ઠી બાંધ કર **મિસ્વાક** કરને સે બવાસીર હો જાને કા અન્દેશા હૈ ۞ **મિસ્વાક**

વુઝૂ કી સુન્નતે કબ્લિયા હૈ (યા'ની મિસ્વાક વુઝૂ સે પહલે કી સુન્નત હૈ વુઝૂ કે અન્દર કી સુન્નત નહીં લિહાઝા વુઝૂ શુરૂઅ કરને સે કબ્લ મિસ્વાક કીજિયે ફિર તીન તીન બાર દોનોં હાથ ધોએં ઔર તરીકે કે મુતાબિક વુઝૂ મુકમ્મલ કીજિયે) અલબત્તા સુન્નતે મુઅક્કદા ઉસી વક્ત હૈ જબ કે મુંહ મેં બદબૂ હો. (માખૂઝ અઝ ફતાવા ર-ઝવિય્યા, જિ. 1, સ. 837)

ઔરતોં કે લિયે મિસ્વાક કરના બીબી આઇશા કી સુન્નત હૈ

۞ "મલ્ફૂઝાતે આ'લા હઝરત" મેં હૈ : "ઔરતોં કે લિયે **મિસ્વાક** કરના ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે આઇશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهَا કી **સુન્નત** હૈ લેકિન અગર વોહ ન કરેં તો હરજ નહીં. ઇન કે દાંત ઔર મસૂઢે બ નિસ્બત મર્દોં કે કમઝોર હોતે હૈં, (ઇન કે લિયે) મિસ્સી યા'ની દન્દાસા કાફી હૈ." (મલ્ફૂઝાતે આ'લા હઝરત, સ. 357)

જબ મિસ્વાક ના કાબિલે ઇસ્તિ'માલ હો જાએ

۞ **મિસ્વાક** જબ ના કાબિલે ઇસ્તિ'માલ હો જાએ તો ફેંક મત દીજિયે કે યેહ આલએ અદાએ સુન્નત હૈ, કિસી જગહ એહતિયાત સે રખ દીજિયે યા દફ્ન કર દીજિયે યા પથ્થર વગૈરા વઝ્ન બાંધ કર સમુન્દર મેં ડુબો દીજિયે. (તફ્સીલી મા'લૂમાત કે લિયે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ બહારે શરીઅત જિલ્દ અવ્વલ સફ્હા 294 તા 295 કા મુતા-લઆ ફરમા લીજિયે)

ક્યા આપ કો મિસ્વાક કરના આતા હૈ ?

۞ **હો સકતા હૈ** આપ કે દિલ મેં યેહ ખયાલ આએ કે મૈં તો બરસોં સે **મિસ્વાક** ઇસ્તિ'માલ કરતા હૂં મગર મેરે તો દાંત ઔર પેટ દોનોં હી

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરૂદ પઢો, કે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

ખરાબ હૈં ! મેરે ભોલેભાલે ઇસ્લામી ભાઈ ! ઇસ મેં **મિસ્વાક** કા નહીં આપ કા અપના કુસૂર હૈ. મૈં (સગે મદીના عُفِیَ عَنْهُ) ઇસ નતીજે પર પહોંચા હૂં કે આજ શાયદ હઝારોં મેં સે કોઈ એકઆધ હી ઐસા હો જો સહીહ ઉસૂલોં કે મુતાબિક **મિસ્વાક** ઇસ્તિ'માલ કરતા હો, હમ લોગ અક્સર જલ્દી જલ્દી દાંતોં પર **મિસ્વાક** મલ કર વુઝૂ કર કે ચલ પડતે હૈં યા'ની યૂં કહિયે કે હમ **મિસ્વાક** નહીં બલ્કે "રસ્મે **મિસ્વાક**" અદા કરતે હૈં !

"મિસ્વાક સુન્નત હૈ" કે દસ હુરૂફ કી નિસ્બત સે આશિકાને મિસ્વાક કી 10 હિકાયાત વ રિવાયાત

﴾1﴿ ઝુકી હુઈ મિસ્વાક

નબિય્યે કરીમ, રઊફુર્રહીમ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને એક મકામ સે દો **મિસ્વાકેં** હાસિલ કીં જિન મેં સે એક કુછ ઝુકી હુઈ થી ઔર દૂસરી સીધી. આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને સીધી **મિસ્વાક** અપને સાથી સહાબી કો દે દી ઔર ખમ યા'ની ઝુકી હુઈ અપને લિયે રખ લી. સહાબી ને અર્ઝ કી : **યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ! **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી કસમ ! આપ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **સીધી મિસ્વાક** કે ઝિયાદા હકદાર હૈં. ફરમાયા : "**જબ ભી કોઈ શખ્સ કિસી કી રફાકત** (યા'ની સાથ) **ઇખ્તિયાર કરતા હૈ અગર્ચે દિન કી એક સાઅત** (યા'ની ઘડી ભર) **હો, તો કિયામત કે દિન ઉસ રફાકત કે બારે મેં સુવાલ કિયા જાએગા.**"

(قوتُ القلوب ج۲ ص۳۸۷، اِحیاءُ الْعلوم ج۲ ص۲۱۸ مُلَخَّصاً)

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો લોગ અપની મજલિસ સે **અલ્લાહ** કે ઝિક્ર ઔર નબી પર દુરૂદ શરીફ પઢે બિગૈર ઉઠ ગએ તો વોહ બદબૂદાર મુર્દાર સે ઉઠે. (شعب الایمان)

﴾2﴿ મિસ્વાક કો ચૂસના કૈસા ?

"દુર્રે મુખ્તાર" કી ઇબારત : "**મિસ્વાક** ચૂસને સે અન્ધા પન પૈદા હોતા હૈ" કે તહ્ત "ફતાવા શામી" મેં હૈ કે બિગૈર ચૂસે લુઆબ (યા'ની થૂક) નિગલને કે બારે મેં હકીમ તિરમિઝી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِی ને ફરમાયા : "**મિસ્વાક** કરતે વક્ત શુરૂઅ મેં બનને વાલા લુઆબ (યા'ની થૂક) નિગલ (યા'ની પેટ મેં ઉતાર) લો ક્યૂંકે યેહ જુઝામ વ બરસ (યા'ની કોઢ જો કે ફસાદે ખૂન કા એક મરઝ હૈ) ઔર મૌત કે સિવા તમામ બીમારિયોં કે લિયે ફાએદા મન્દ હૈ." **(رَدُّالْمُحتار ج۱ص۲۰۱)**

﴾3﴿ ઇમામા શરીફ મેં મિસ્વાક

"**ફતાવા** શામી" મેં હૈ કે બા'ઝ સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ઇમામા શરીફ કે પેચ મેં ભી **મિસ્વાક** રખતે થે. **(رَدُّالْمُحتار ج۱ص۲۰۱)**

﴾4﴿ કાન પર મિસ્વાક

હઝરતે સય્યિદુના ઝૈદ બિન ખાલિદ જુ-હની رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْه મસ્જિદ મેં નમાઝ કે લિયે તશરીફ લાતે તો **મિસ્વાક** આપ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰی عَنْه કે કાન પર ઇસ તરહ રખી હોતી જૈસે કાતિબ (યા'ની લિખને વાલે) કે કાન પર કલમ રખા હોતા હૈ. **(ترمذی ج۱ص۱۰۰حدیث۲۳)**

﴾5﴿ ગરદન મેં મિસ્વાક

દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 518 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **"ઇમામે કે ફઝાઇલ"** સફહા 402 પર હૈ : **હઝરતે** સય્યિદુના ઇમામ અબ્દુલ વહ્હાબ શા'રાની قُدِّسَ سِرُّهُ النُّوْرَانِی ઇર્શાદ ફરમાતે હૈં : હમ સે અહ્દ લિયા ગયા હૈ કે હર વુઝૂ

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (جمع الجوامع)

કરને ઔર હર નમાઝ પઢને સે કબ્લ પાબન્દી કે સાથ **મિસ્વાક** કિયા કરેંગે અગર્ચે હમ મેં સે અક્સર કો (મિસ્વાક ગુમ ન હો જાએ ઇસ લિયે) **અપની ગરદન મેં ડોરી કે સાથ મિસ્વાક બાંધના પડે** યા ઇમામે કે સાથ બાંધના પડે જબ કે ઇમામા ફકત સરબન્દ પર હો ઔર અગર ટોપી હો તો હમ ઉસ પર મઝબૂતી કે સાથ ઇમામા બાંધેંગે ઔર **મિસ્વાક** કો બાએં (યા'ની LEFT) કાન કી તરફ ઇમામે મેં અટકા લેંગે. (لواقح الانوار ج ۱ ص ۱۶)

ફિતને કા ખૌફ હો તો મુસ્તહબ તર્ક કરના હોગા

સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ઔર બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَهُمُ اللهُ الْمُبِيْن કી **મિસ્વાક** શરીફ સે મહબ્બત મરહબા ! ઔર ઇન કી પ્યારી પ્યારી અદાએં સદ કરોડ મરહબા ! યેહ ઝેહ્ન મેં રહે ! આજ કલ **મિસ્વાક** કાન પર રખ કર યા ગરદન મેં લટકા કર યા ઇમામે શરીફ મેં રખ કર અગર કોઈ ઘર સે બાહર નિકલે તો શાયદ લોગ ઉંગલી ઉઠાએં ઔર મઝાક ઉડાએં લિહાઝા અવામ કે સામને યેહ અન્દાઝ ઇખ્તિયાર ન કિયા જાએ. મેરે આકા **આ'લા હઝરત** رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه કી ખિદમત મેં એક મખ્સૂસ મુસ્તહબ કામ કે કરને કે બારે મેં ઇસ્તિફતા પેશ હુવા, (યા'ની ફતવા માંગા ગયા) તો ચૂંકે ઉસ અમ્રે મુસ્તહબ પર હિન્દ કે અન્દર અમલ કરને મેં ફિતને કા એહતિમાલ (યા'ની ઇમ્કાન) થા લિહાઝા આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ને ઇર્શાદ ફરમાયા : "જહાં ઇસ કા રવાજ હૈ મુસ્તહબ હૈ, (મગર) ઇન બલાદ (યા'ની હિન્દ કે શહરોં) મેં, કે ઇસ કા (નામ વ) નિશાન નહીં, અગર વાકેઅ હો (યા'ની કોઈ કરે) તો જુહ્હાલ (યા'ની જાહિલ લોગ) હંસેં ઔર મસ્અલએ શરઇય્યા પર હંસના અપના દીન

બરબાદ કરના હૈ, તો યહાં ઈસ પર ઈક્દામ (યા'ની અમલ) કી હાજત નહીં. ખુદ એક મુસ્તહબ બાત કરની ઔર મુસલ્માનોં કો ઐસી સખ્ત બલા (યા'ની શરીઅત કે મસાઈલ પર હંસને કી આફત) મેં ડાલના પસન્દીદા નહીં.'' (ફતાવા ર-ઝવિય્યા, જિ. 22, સ. 603)

કાન પર કલમ રખના

લિખને વાલે કા કાન પર **કલમ** રખના અચ્છા હૈ જૈસા કે હઝરતે સય્યિદુના ઝૈદ ઈબ્ને સાબિત رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ ફરમાતે હૈં કે મૈં **નબિય્યે કરીમ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ખિદમત મેં હાઝિર હુવા ઔર આપ કે સામને કાતિબ (યા'ની એક લિખને વાલા આદમી) થા મૈં ને **હુઝૂરે અકરમ** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો ફરમાતે સુના, કે **કલમ** અપને કાન પર રખો કે યેહ અન્જામ કો ઝિયાદા યાદ કરાને વાલા હૈ. (ترمذی ج ٤ ص ٣٢٧ حدیث ٢٧٢٣)

મુફસ્સિરે શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَۃُ الْحَنَّان ઈસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : અગર કાતિબ (યા'ની લિખને વાલા) **કલમ** કો કાન સે લગાએ રખે તો ઉસે વોહ મક્સદ યાદ રહેગા જો ઉસે લિખના હૈ. બેહતર યેહ હૈ કે **કલમ** દાહ્ને (યા'ની સીધે) કાન પર રખે. **અલ્લાહ તઆલા** ને હર ચીઝ મેં કોઈ (ન કોઈ) તાસીર રખી હૈ, કલમ કાન મેં લગાને કી યેહ તાસીર હૈ કે ઈસે (યા'ની કાન પર કલમ રખને વાલે કો) મઝમૂન યાદ રહતા હૈ. (મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 6, સ. 334) ઈસ સે મુરાદ નફ્સિયાતી તાસીર વ અસર ભી હો સકતા હૈ.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહોં કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (ابن عساکر)

મિસ્વાક રખને કે લિયે મખ્સૂસ જેબ બનવાઇયે

હો સકે તો અપને કુરતે મેં સીને પર દાએં બાએં દો જેબ બનવાઈયે ઔર દિલ કી જાનિબ (યા'ની ઉલટે હાથ કી તરફ વાલી) જેબ કે બરાબર મેં **મિસ્વાક** રખને કે લિયે એક છોટી સી જેબ બનવા લેં. યૂં પ્યારે આકા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી પ્યારી પ્યારી સુન્નત **મિસ્વાક શરીફ** ગોયા સીને ઔર દિલ સે લગી રહેગી.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب !　　صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

﴾6﴿ સોને કે સિક્કે કે બદલે મિસ્વાક ખરીદી (હિકાયત)

હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ વહ્હાબ શા'રાની** قُدِّسَ سِرُّهُ النُّوْرَانِی નક્લ કરતે હૈં : એક બાર હઝરતે સય્યિદુના **અબૂ બક્ર શિબ્લી** બગદાદી عَلَيْهِ رَحمَةُ اللّٰهِ الْهَادِی કો વુઝૂ કે વક્ત **મિસ્વાક** કી ઝરૂરત હુઈ, તલાશ કી મગર ન મિલી, લિહાઝા એક દીનાર (યા'ની એક સોને કી અશરફી) મેં **મિસ્વાક** ખરીદ કર ઈસ્તિ'માલ ફરમાઈ. બા'ઝ લોગોં ને કહા : યેહ તો આપ ને બહુત ઝિયાદા ખર્ચ કર ડાલા ! કહીં ઈતની મહંગી ભી **મિસ્વાક** લી જાતી હૈ ! ફરમાયા : બેશક યેહ દુન્યા ઔર ઈસ કી તમામ ચીઝેં **અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત** عَزَّوَجَلَّ કે નઝદીક મચ્છર કે પર બરાબર ભી હૈસિય્યત નહીં રખતીં, અગર બરોઝે કિયામત **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને મુઝ સે યેહ પૂછ લિયા કે "તૂ ને મેરે પ્યારે હબીબ (صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) કી સુન્નત (મિસ્વાક) ક્યૂં તર્ક કી ? જો માલો દૌલત મૈં ને તુઝે દિયા થા ઉસ કી હકીકત તો (મેરે નઝદીક) મચ્છર કે પર બરાબર ભી નહીં થી, તો

www.dawateislami.net

આખિર ઐસી હકીર દૌલત ઈસ અઝીમ સુન્નત (મિસ્વાક) કો હાસિલ કરને પર ક્યૂં ખર્ચ નહીં કી ?'' તો ક્યા જવાબ દૂંગા ! (مُلَخَّص اَز لَوَاقِحُ الْاَنْوار ص ۳۸)

અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત عَزَّوَجَلَّ **કી ઉન સબ પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.**

اٰمِین بِجاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

એ આશિકાને રસૂલ ! દેખા આપ ને ! હમારે બુઝુર્ગાને દીન رَحِمَهُمُ اللهُ الْمُبِين સુન્નતોં સે કિસ કદર પ્યાર કરતે થે ! હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર શિબ્લી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْوَلِى ને એક દીનાર (યા'ની સોને કી અશરફી) મક્કે મદીને કે તાજદાર صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી સુન્નત **મિસ્વાક શરીફ** પર કુરબાન કર દિયા.

﴾7﴿ આંખોં સે આંસૂ છલક પડે ! (હિકાયત)

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હર સુન્નત મખ્ઝને હિકમત હૈ, **મિસ્વાક** હી કો લે લીજિયે ! ઈસ સુન્નત કી બ-ર-કતોં કે ભી ક્યા કહને ! એક બ્યોપારી કા બયાન હૈ : ''સૂઈઝર લેન્ડ'' મેં એક નૌ મુસ્લિમ સે મેરી મુલાકાત હુઈ, ઉસ કો મૈં ને તોહ્ફતન **મિસ્વાક** પેશ કી, ઉસ ને ખુશ હો કર ઉસે લિયા ઔર ચૂમ કર આંખોં સે લગાયા ઔર એક દમ ઉસ કી **આંખોં સે આંસૂ છલક પડે !** ઉસ ને જેબ સે એક રુમાલ નિકાલા ઉસ કી તહ ખોલી તો ઉસ મેં સે તકરીબન દો ઈન્ચ કા છોટા સા **મિસ્વાક** કા ટુકડા બરઆમદ હુવા. કહને લગા : મેરી ઈસ્લામ આ-વરી કે વક્ત મુસલ્માનોં ને મુઝે યેહ તોહફા દિયા થા. મૈં બહુત સંભાલ સંભાલ કર

ઈસ કો ઈસ્તિ'માલ કર રહા થા, યેહ ખત્મ હોને કો થા ઔર મુઝે તશ્વીશ થી અબ **મિસ્વાક** કહાં સે મિલેગી ! બસ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને કરમ ફરમા દિયા ઔર આપ ને મુઝે **મિસ્વાક** ઈનાયત ફરમા દી. ફિર ઉસ ને બતાયા કે એક અર્સે સે મૈં દાંતોં ઔર મસૂઢોં કી તક્લીફ સે દો ચાર થા, હમારે યહાં કે દાંતોં કે ડૉક્ટર (Dentist) સે ઈન કા ઈલાજ બન નહીં પડ રહા થા. મૈં ને ઈસ **મિસ્વાક** કા ઈસ્તિ'માલ શુરૂઅ કિયા اَلْحَمْدُ لِلّٰہ عَزَّوَجَلَّ થોડે હી દિનોં કે અન્દર મૈં ઠીક હો ગયા. મૈં જબ ડૉક્ટર કે પાસ ગયા તો વોહ હૈરાન રહ ગયા ઔર પૂછને લગા : મેરી દવા સે ઈતની જલ્દી તુમ્હારા મરઝ દૂર નહીં હો સકતા, સોચો કોઈ ઔર વજહ હોગી. મૈં ને જબ ઝેહ્ન પર ઝોર દિયા તો ખયાલ આયા કે મૈં મુસલ્માન હો ચુકા હૂં ઔર યેહ સારી બ-ર-કત **મિસ્વાક** હી કી હૈ. જબ મૈં ને ડૉક્ટર કો **મિસ્વાક** દિખાઈ તો વોહ હૈરત સે દેખતા હી રહ ગયા.

﴾8﴿ મિસ્વાક સે ગલે કે દર્દ ઔર ગરદન કી સૂજન કા તિબ્બી ઇલાજ

એક શખ્સ કે ગલે ઔર ગરદન મેં દર્દ થા ઔર ગરદન મેં સૂજન ભી થી, ગલે કે મરઝ કી વજહ સે ઉસ કી આવાઝ ભી ખરાબ થી. ઔર ગરદન કે દર્દ ઔર સૂજન કે બાઈસ ઉસ કા સર ભી ચકરાને લગા થા જિસ સે ઉસ કા હાફિઝા કમઝોર હો ચુકા થા. યેહ શખ્સ ડૉક્ટરોં કે ઝેરે ઈલાજ રહા મગર સબ બેસૂદ સાબિત હુવા. કિસી ને ઉસે **મિસ્વાક** કરને કા મશ્વરા દિયા તો વોહ બા કાઈદા **મિસ્વાક** કરને લગા.

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : ઉસ શખ્સ કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢે. (ترمذی)

ઔર ઈસી કે સાથ સાથ **મિસ્વાક** કે દો ટુકડે કર કે પાની મેં ઉબાલતા ઔર ઉસ પાની સે ગરારે કરતા. ઈલાવા અઝીં જહાં સૂજન થી વહાં કુછ દવા ભી લગાતા રહા. યેહ ઈલાજ બડા મુફીદ સાબિત હુવા. ઈસ કી જબ તહકીક કી ગઈ તો ઉસ કે થાઈરાઈડ ગ્લેંડ મુ-તઅસ્સિર થે જિસ કા અસર સારે જિસ્મ પર હુવા થા. ઈસ **મિસ્વાક** વાલે ઈલાજ સે ઉસ કી યેહ બીમારી દૂર હો ગઈ ઔર વોહ રૂ બ સિહ્હત (યા'ની તન્દુરુસ્ત) હો ગયા.

﴾9﴿ મિસ્વાક ઔર ગલે કે ગુદૂદ

એક સાહિબ ગલે કે ગુદૂદ બઢને કે સબબ પરેશાન થે. ઉન્હેં શહતૂત કા શરબત પીને કો દિયા ગયા ઔર તાઝા **મિસ્વાક** બા કાઈદા ઈસ્તિ'માલ કરાઈ ગઈ તો મરીઝ ને ફૌરી ઈફાકા (યા'ની ફાએદા) મહસૂસ કિયા.

﴾10﴿ મિસ્વાક કી 25 બ-ર-કતેં

હઝરતે અલ્લામા સય્યિદ અહમદ તહતાવી હ-નફી عَلَیْہِ رَحمَۃُ اللّٰہِ الْقَوِی **"હાશિ-યતુત્તહતાવી"** મેં **મિસ્વાક** કે ફવાઈદ વ ફઝાઈલ યૂં નક્લ ફરમાતે હૈં : ۞ **મિસ્વાક** શરીફ કો લાઝિમ કર લો, ઈસ સે ગફ્લત ન કરો. ઈસે હમેશા કરતે રહો ક્યૂંકે ઈસ મેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ખુશનૂદી હે ۞ હમેશા **મિસ્વાક** કરતે રહને સે રોઝી મેં આસાની ઔર બ-ર-કત રહતી હૈ ۞ દર્દે સર દૂર હોતા હૈ ۞ બલ્ગમ કો દૂર કરતી હૈ ۞ નઝર કો તેઝ કરતી હૈ ۞ મે'દે કો દુરુસ્ત રખતી હૈ ۞ જિસ્મ કો

www.dawateislami.net

તુવાનાઈ બખ્શતી હૈ ۞ હાફિઝા (કુવ્વતે યાદ દાશ્ત) કો તેઝ કરતી હૈ ઔર અક્લ કો બઢાતી હૈ ۞ દિલ કો પાક કરતી હૈ ۞ નેકિયોં મેં ઈઝાફા હો જાતા હૈ ۞ ફિરિશ્તે ખુશ હોતે હૈં ۞ **મિસ્વાક** શૈતાન કો નારાઝ કર દેતી હૈ ۞ ખાના હઝ્મ કરતી હૈ ۞ બચ્ચોં કી પૈદાઇશ મેં ઈઝાફા હોતા હૈ ۞ બુઢાપા દેર મેં આતા હૈ ۞ પીઠ કો મઝબૂત કરતી હૈ ۞ બદન કો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી ઈતાઅત કે લિયે કુવ્વત દેતી હૈ ۞ નઝ્અ મેં આસાની ઔર કલિમએ શહાદત યાદ દિલાતી હૈ ۞ કિયામત મેં નામએ આ'માલ સીધે હાથ મેં દિલાતી હૈ ۞ પુલ સિરાત સે બિજલી કી તરહ તેઝી સે ગુઝાર દેગી ۞ હાજાત પૂરી હોને મેં ઉસ કી ઈમદાદ કી જાતી હૈ ۞ કબ્ર મેં આરામ વ સુકૂન પાતા હૈ ۞ ઉસ કે લિયે જન્નત કે દરવાઝે ખોલ દિયે જાતે હૈં ۞ દુન્યા સે પાક સાફ હો કર રુખ્સત હોતા હૈ ۞ સબ સે બઢ કર ફાએદા યેહ હૈ કે ઉસ મેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા હૈ. **(حاشیۃُ الطّحطاوی علی مراقی الفلاح ص ٦٨،٦٩ ملخّصاً)**

મ-દની કાફિલે

આશિકાને રસૂલ કે **મ-દની કાફિલોં** મેં સુન્નતોં કી તરબિયત કે લિયે સફર ઔર રોઝાના "ફિક્રે મદીના" કે ઝરીએ **મ-દની ઈન્આમાત** કા રિસાલા પુર કર કે હર ઈસ્લામી માહ કી પહલી તારીખ કો અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે, اِنْ شَآءَاللہ عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી બ-ર-કત સે **મિસ્વાક** કી સુન્નત પર અમલ કા ભી ઝેહ્ન બનેગા.

www.dawateislami.net

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ابن سنی)

યા રબ્બે મુસ્તફા عَزَّوَجَلَّ **! હમેં અપને પ્યારે હબીબ** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે સદકે **મિસ્વાક** કી સુન્નત પર પાબન્દી સે અમલ કી તૌફીક અતા ફરમા.

اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللهُ تعالىٰ عليه واٰله وسلّم

યેહ રિસાલા પઢ લેને કે બા'દ સવાબ કી નિય્યત સે કિસી કો દે દીજિયે

ગમે મદીના, બકીઅ, મગ્ફિરત ઔર બે હિસાબ જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં આકા કે પડોસ કા તાલિબ

રબીઉલ અવ્વલ 1438 સિ.હિ.
દિસમ્બર 2016 ઈ.

مآخذ ومراجع

کتاب	مطبوعہ	کتاب	مطبوعہ	کتاب	مطبوعہ
بخاری	دارالکتب العلمیۃ بیروت	ابن بشکوال	دارالکتب العلمیۃ بیروت	حیاۃ الحیوان	دارالکتب العلمیۃ بیروت
مسلم	دارابن حزم بیروت	شعب الایمان	دارالکتب العلمیۃ بیروت	لوامع الانوار	داراحیاء التراث العربی بیروت
ابوداؤد	داراحیاء التراث العربی بیروت	جمع الجوامع	دارالکتب العلمیۃ بیروت	ردالمحتار	دارالمعرفۃ بیروت
ترمذی	دارالفکر بیروت	جامع صغیر	دارالکتب العلمیۃ بیروت	حاشیۃ الطحطاوی	باب المدینہ کراچی
مسند احمد بن حنبل	دارالفکر بیروت	الکامل فی ضعفاء الرجال	دارالکتب العلمیۃ بیروت	مراۃ المناجیح	ضیاء القرآن پبلی کیشنز مرکز الاولیا لاہور
مصنف ابن ابی شیبہ	دارالفکر بیروت	شرح المہذب	دارالفکر بیروت	انوار جمال مصطفٰے	شبیر برادرز اُردو بازار مرکز الاولیا لاہور
معجم کبیر	داراحیاء التراث العربی بیروت	عمدۃ القاری	دارالفکر بیروت	فتاوٰی رضویہ	رضا فاؤنڈیشن مرکز الاولیا لاہور
البحر الزخار	مکتبۃ العلوم والحکم مدینہ منورہ	قوت القلوب	دارالکتب العلمیۃ بیروت	ملفوظات اعلیٰ حضرت	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی
الترغیب والترہیب	دارالکتب العلمیۃ بیروت	احیاء العلوم	دارصادر بیروت	بہار شریعت	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی

www.dawateislami.net